

See discussions, stats, and author profiles for this publication at: <https://www.researchgate.net/publication/358277356>

Een onderzoek naar de cliënttypes in het Geïndividualiseerd Project Maatschappelijke Integratie voor de Stad Antwerpen

Research · December 2021

DOI: 10.13140/RG.2.2.13608.65287

CITATIONS

0

READS

28

3 authors:

Aaron Van Steenlandt

Karel de Grote-Hogeschool

2 PUBLICATIONS 0 CITATIONS

[SEE PROFILE](#)

Kristel Driessens

Karel de Grote-Hogeschool

55 PUBLICATIONS 164 CITATIONS

[SEE PROFILE](#)

Jan Depauw

University of Antwerp

31 PUBLICATIONS 49 CITATIONS

[SEE PROFILE](#)

Some of the authors of this publication are also working on these related projects:

Voedselhulp [View project](#)

Netwerkversterkend werken in de jeugdhulp [View project](#)

Rapport

Een onderzoek naar de cliënttypes binnen het GPMI

Datum	21 december 2021
Van	Aaron Van Steenlandt, Kristel Driessens en Jan Depauw
Betreft	Impactmeting zelfredzaamheid-matrix

Een onderzoek naar de cliënttypes in het Geïndividualiseerd Project Maatschappelijke Integratie voor de Stad Antwerpen.

Een longitudinale analyse op de registratiegegevens van de Zelfredzaamheid-matrix.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Wat is het Geïndividualiseerd Project Maatschappelijke Integratie(GPMI)?.....	3
2.1	Een beknopte geschiedenis van het GPMI	3
2.2	Eigenschappen van het GPMI.....	4
2.3	De rol van het GPMI in dit onderzoek	5
3	Methode.....	6
3.1	Klassen onderscheiden- Latente klassenanalyse	6
3.1.1	Achtergrond techniek.....	6
3.1.2	Zelfredzaamheids-matrix	7
3.1.3	Onderzoekspopulatie.....	8
3.2	Klassen valideren - interviews sociaal werkers	8
3.3	Trajecten onderscheiden - generalized linear mixed model.....	8
4	Resultaten	9
4.1	Cliëntprofielen studenten GPMI	9
4.2	Cliëntprofielen GPMI inburgering	12
4.3	Cliëntprofielen GPMI activering.....	15
5	Discussie en conclusie	19
6	Bijlagen.....	21
7	Methodologische bijlage	22
7.1	Technische nota Latent Class Analysis	22
7.2	Toepassing recurrente monitoring.....	23
7.3	Probabiliteiten klassen en items.....	25
7.3.1	GPMI studenten.....	25
7.4.2	GPMI activering.....	26
7.3.3	GPMI Inburgering	27
8	Bibliografie.....	29

1 Inleiding

Het veralgemeend gebruik van het Geïndividualiseerd Project Maatschappelijke Integratie (GPMI), gekoppeld aan het verkrijgen van leefloon, maakt dat dit voor de stad Antwerpen een belangrijk integratie-instrument geworden is. Specifiek voor de Stad Antwerpen is ook dat de inzet van het GPMI onmiddellijk gekoppeld wordt het gebruik van de Zelfredzaamheid-matrix. Via dit instrument wordt het begeleidingsproces gekoppeld aan het GPMI systematisch opgevolgd. De wetgeving stelt ook dat de processen trimesterieel moeten opgevolgd worden. De stad Antwerpen maakt daarvoor gebruik van de ZRM. Dit betekent dat een grote databank aan opvolgingscijfers ter beschikking staat van evaluatie-onderzoek.

Voor het eerst gaan we de koppeling van GPMI aan ZRM diepgaand onderzoeken. We gebruiken de ZRM-scores om profielbeschrijvingen te maken van de leefongerechtigden met een GPMI. Daarna analyseren we ook de evoluties op die ZRM-scores voor de verschillende types van cliënten.

De onderzoeksvragen die we in dit rapport beantwoorden, zijn:

- Welke types van cliënten kunnen we onderscheiden bij de gebruikers van de verschillende GPMI-vormen, gebaseerd op de ZRM-scores?
- Welke evoluties op levensdomeinen kunnen we op basis van de ZRM-metingen vaststellen bij de onderscheiden cliënttypes?

2 Wat is het Geïndividualiseerd Project Maatschappelijke Integratie(GPMI)?

Om een overzicht te krijgen over wat het GPMI inhoudt, start dit hoofdstuk met een beknopte geschiedenis van het GPMI. Er wordt gefocust op de intenties bij de eerste implementatie in 1993 en de veranderingen bij de hervormingen in 2002 en 2016. Vervolgens wordt er dieper ingegaan op de verschillende facetten van het GPMI aan de hand van zes eigenschappen. Bij elke eigenschap gaan we kort in op de belangrijkste discussies in de bestaande literatuur. Tot slot schetsen we in dit hoofdstuk de rol van het GPMI in dit onderzoek en geven we meer duiding over het gebruik in de Stad Antwerpen.

2.1 Een beknopte geschiedenis van het GPMI

Het GPMI kende door de jaren heen verschillende hervormingen en beleidswijzigingen. De voorloper van het GPMI was het Geïndividualiseerd Project voor Sociale Integratie (GPSI), ingevoerd in 1993 door minister Onkelinx (Depauw, Méhauzen, Driessens, & Franssen, 2015). Dit werd ingevoerd als activeringsinstrument om door middel van een contract tussen en het OCMW de rechten en plichten op te sommen. In ruil voor een bestaansminimum van het OCMW werden er afspraken vastgelegd rond activering en integratie.

In de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie (RMI-wet) werd het GPSI omgevormd en verder geformaliseerd tot het GPMI. Hierbij was het achterliggende idee dat men recht had op maatschappelijke integratie. Integratie heeft hierbij een dubbele betekenis (Massechelein, 2017; Van Leuvenhaeghe & Hubeau, 2020). In eerste instantie werd

integratie vooral gezien als een inschakeling in het beroepsleven. Dus men focust op een traject met als finaliteit een job. Voor cliënten waarbij een inschakeling in het beroepsleven niet mogelijk is, is er een focus op een integratie in de maatschappij. Naast een verbreedde definitie van integratie bevatte deze hervorming ook het vastleggen van de doelgroep en een verdere formalisering (Depauw et al., 2015). Het GPMI was in 2002 verplicht voor meerderjarige jongeren onder de 25 jaar. De tweede doelgroep waarvoor het verplicht werd gesteld waren de daklozen zonder leeftijdsvoorwaarden. Voor andere doelgroepen was het GPMI facultatief. Daarbij was er ook een verdere formalisering door het invoeren van drie verschillende types GPMI: tewerkstelling, vorming en arbeid (Massechelein, 2017) waarbij er voor elk type aangepaste rechten en plichten voorzien werden. Ook de voorwaarden voor toekenning en de evaluatievoorwaarden werden hierbij vastgelegd.

De laatste hervorming van het GPMI vond plaats in 2016 waarbij de doelgroep verder uitbreidde tot personen ouder dan 25 jaar (Tempera, 2020). Hierdoor ontstond er een verplichting tot het opmaken van een GPMI voor alle leefloongerechtigden. Door deze aanpassing Het vroegere GPMI voor vorming en arbeid is nu het algemeen GPMI geworden. Hieronder vallen alle rechthebbenden, behalve zij die behoren tot het tweede type, namelijk het studenten-GPMI voor cliënten die jonger zijn dan 25 en een voltijds leerplan volgen. (Tempera, 2020).

2.2 Eigenschappen van het GPMI

De achterliggende logica van de hervormingen was voornamelijk om mensen zo breed mogelijk te activeren tot maatschappelijke integratie en integratie naar een beroepsleven. Hiervoor is het GPMI als instrument in het leven geroepen. Dit instrument kan beschreven worden aan de hand van zes eigenschappen: de contractuele basis, het werken op maat, het verplicht karakter, de oriëntatie op beroeps- of maatschappelijke integratie, het procesmatige en de mogelijke sancties, (VSGB, 2017). In deze paragraaf overlopen we systematisch deze zes eigenschappen.

Ten eerste is het GPMI **een contract tussen de cliënt en het OCMW**. De contractualisering heeft volgens Simoens (2009) voor- en nadelen. Het biedt rechtszekerheid voor beide partijen. Door het aangeven welke rechten en plichten er verbonden zijn aan het GPMI is het ook mogelijk om deze te controleren en juridisch te toetsen en te handhaven. Daarnaast zorgt het omzetten van afspraken naar een contract tussen cliënt en OCMW er ook voor dat de regels verduidelijkt en afgetoetst worden. Simoens waarschuwt daarbij voor de ongelijke onderhandelingspositie. Het tekenen van het contract is een voorwaarde om het leefloon te krijgen. Ook op begeleidingsvlak is er een discussie tussen het activerende karakter van het GPMI en de disciplinerende die ermee samen gaat.

De tweede eigenschap is dat het GPMI uitgewerkt wordt in functie van vaardigheden, verwachtingen en behoeften van de betrokken persoon (VSGB, 2017). Bij het opstellen van een GPMI vertrekt men vanuit een sociale balans. De sociale balans is een integrale screening van de cliënt, waardoor er een overzicht is over de verschillende levensdomeinen. Bij het opstellen of evalueren van het GPMI worden deze telkens herbekeken en afhankelijk van de evoluties kan het GPMI aangepast worden. Via deze methode tracht men zo veel mogelijk op **maat van de cliënt** te werken (POD MI, 2016). Ondanks het gebruik van de sociale balans en de ruimte om de inhoud af te stemmen op de client, geven sociaal werkers aan dat het instrument een gestandaardiseerd karakter heeft (Depauw et al., 2015). De werkdruk, het

voorprogrammeren van acties in formulieren dragen eveneens bij tot het gevoel van standaardisering (Dumont & van de Kerckhove, 2012).

Het GPMI is **verplicht** (POD MI, 2021) voor studenten jonger dan 25 jaar en voor personen vanaf 25 jaar die de afgelopen 3 maand nog geen RMI hebben ontvangen, tenzij er gezondheids- of billijkheidsredenen aanvaard worden. Daarnaast kan er ook een facultatief GPMI opgesteld worden als één van de partijen daarom vraagt.

GPMI's kunnen verschillend in oriëntatie of finaliteit zijn (VSGB, 2017). Het GPMI is gericht op beroepsintegratie of maatschappelijke integratie (Van Leuvenhaeghe & Hubeau, 2020). De focus ligt op de beroepsintegratie, gezien werkbereidheid een voorwaarde is voor het verkrijgen van een leefloon (POD MI, 2016). Er zijn twee uitzonderingen; de gezondheidsredenen en billijkheid. Bij gezondheidsredenen zal het OCMW motiveren waarom de cliënt niet kan werken. Billijkheid houdt in dat het OCMW van mening is dat er een goede reden is om af te wijken van de plicht tot werkbereidheid. Deze beslissing moet daarbij ook gemotiveerd worden. Een extra instrument gecreeërd om deze arbeidsinschakeling voor meer mensen mogelijk te maken, is de gemeenschapsdienst (POD MI, 2016), waarbij de cliënt zich kan engageren om dit vrijwilligersengagement als hefboom naar werk te gebruiken.

Vanuit de pleidooien om het GPMI vooral als begeleidingsinstrument te gebruiken, wordt ook het proces belangrijk bevonden. Het GPMI is een **dynamisch instrument** dat toelaat om op verschillende tijdstippen het begeleidingsproces te evalueren. Deze evaluatie is verplicht om een nauw contact met de cliënt te behouden en zo vooropgestelde doelstellingen op te volgen (POD MI, 2016). Door regelmatige contacten met de cliënt ontstaat er een feedbackmechanisme, waarbij de sociaal werker de interventie kan verfijnen op maat van de cliënt (Allen, Carr, Linde, & Sewell, 2016). Dit feedbackmechanisme is belangrijk om veranderingen bij cliënten te verwezenlijken. Het laat toe om op maat van de cliënt te werken maar draagt ook bij tot een sterkere relatie tussen de hulpverneler en cliënt (Boxstaens & Depauw, 2020). Het opstellen van tussentijdse doelen en deze evalueren past binnen de traditie van het taakgericht handelen (Depauw et al., 2015; POD MI, 2016). Hierbij verschuift de focus van de problemen van de cliënt naar de doelen en hoe deze doelen te bereiken, waardoor sociaal werkers zich kunnen focussen op wat de cliënt kan, waar ze samen naartoe willen en hoe men daar geraakt (Fortune, Ramos, & Reid, 2015).

Aansluitend is er ook **mogelijke sancties** ten gevolge van een negatieve evaluatie (POD MI, 2016). Een sanctie kan gegeven worden aan de cliënt onder twee omstandigheden: (1) als de cliënt foutieve/onvolledige informatie heeft gegeven die de hoogte van het leefloon beïnvloedt of (2) indien de cliënt de afspraken na aanmaning niet naleeft zonder wettige reden.

2.3 De rol van het GPMI in dit onderzoek

De doelstelling van dit onderzoek is om trajecten te onderscheiden binnen het GPMI. Zoals eerder aangegeven zijn er twee officiële types GPMI: het specifiek GPMI en het algemeen GPMI. In dit onderzoek splitsen we het algemeen GPMI op in twee subtypes: het GPMIactivering en het GPMI inburgering. Deze opdeling is relevant omdat de Stad Antwerpen voor het GPMI inburgering aangepaste voorwaarden voorziet, vooral met betrekking tot de inburgeringscursus en taallessen. Het voordeel van de cliënttypologie op te stellen op basis van het type GPMI is dat we gericht inhoud kunnen geven aan de cliënttypesen. Door reeds

te werken binnen het kader van studenten, inburgering of activering wordt de typologie eenvoudiger en helder te operationaliseren.

3 Methode

Het doel van dit onderzoek is om verschillende trajecten van cliënten met een GPMI te onderscheiden. Voor deze doelstelling (1) construeren we door middel van een latente klassenanalyse (LCA) een typologie per vorm van GPMI op basis van de ZRM-scores. (2) Deze types worden daarna afgetoetst bij sociaal werkers. (3) Als deze types gevalideerd zijn, gaan we door middel van een generalized lineair mixed model na op welke levensdomeinen er voor de verschillende types in de ZRM-scores vooruitgang observeerbaar is.

3.1 Klassen onderscheiden- Latente klassenanalyse

3.1.1 Latente klassenanalyse¹

De verschillende cliënttypes worden gevormd door het gebruik van een latente klassenanalyse. Een latente klassenanalyse gaat ervan uit dat er achterliggend aan een populatie een classificatie is van verschillende latente groepen (van den Boom, Lauriks, de Wit, & Klaufus, 2015). Latente klassenanalyse is erop gericht om deze latente onobserveerbare groepen naar boven te brengen (McCutcheon, 1987). Deze techniek maakt abstractie van de cliëntenpopulatie door deze op te delen in homogene subgroepen waarbij de leden gelijkaardig scoren op een set van variabelen (Porcu & Giambona, 2017). LCA stelt ons in staat om in de cliëntpopulatie groepen te onderscheiden die op verschillende levensdomeinen gelijkaardig scoren. Deze methode heeft een driedelige structuur die toelaat om eerst het aantal klassen te berekenen (Porcu & Giambona, 2017). Bij het bepalen van het aantal klassen dient er een afweging gemaakt te worden tussen voldoende verklarende kracht en zo veel mogelijk variantie verklaren (veel klassen). Anderzijds moeten we ook rekening houden met de spaarzaamheid van het model en voldoende abstractie nemen van de populatie (weinig klassen). Om deze afweging te formaliseren maken we gebruik van de BIC die corrigeert voor het aantal klassen. Voor elke hoeveelheid klassen wordt deze berekend en het aantal klassen met de laagste BIC zal gebruikt worden.

In het tweede deel van de LCA geven we inhoud aan de klassen. Binnen de item response theory kennen we probabiliteiten toe aan elke waarde en alle klassen (Weller, Bowen, & Faubert, 2020). Concreet houdt dit in dat men de probabieliteit berekent van de waarde Y bij klasse X. Dit wordt berekend voor de verschillende klassen en de waarde en de hoogste probabieliteit wordt toegewezen aan de klasse. Tot slot berekenen we welke cliënten tot welke klasse behoren (McCutcheon, 1987; Weller et al., 2020). Deze class membership probabilities worden ook hier berekend op basis van probabieliteiten.

Voor deze procedure maken we gebruik van het softwarepakket ontwikkeld door *the Methodology Center* van *Pennsylvania State University* (Lanza, Collins, Lemmon, & Schafer, 2007). De procedure wordt weergegeven door Proc LCA, verder zijn er geen modelrestricties opgelegd in de procedure om zo exploratief mogelijk te werken.

¹ Meer details rond de gebruikte methodologie zijn te vinden in hoofdstuk 7

3.1.2 Zelfredzaamheids-matrix

De zelfredzaamheids-matrix is een instrument dat bedoeld is om resultaten van een begeleiding weer te geven (Fassaert et al., 2014). De ZRM is voor het eerst ontwikkeld in Amerika in 1990 als instrument om de economische zelfredzaamheid van cliënten te meten en is later aangevuld met meerdere levensdomeinen om tot een multidimensionale matrix te komen. De Amerikaanse Self-Sufficiency Matrix van Utah en Arizona zijn door de Nederlandse onderzoekers van GGD Amsterdam als basis gebruikt om een Nederlandstalige variant op te stellen, aangepast aan de Nederlandse context (Culhane, Gross, Parker, Poppe, & Sykes, 2008; Fassaert, Lauriks, Weerd, De Wit, & Buster, 2013).

Op basis van de Amerikaanse modellen is men tot 13 levensdomeinen gekomen die de zelfredzaamheid meten: financiën, werk en opleiding, tijdsbesteding, huisvesting, huiselijke relaties, geestelijke gezondheid, lichamelijke gezondheid, middelenmisbruik, basale activiteiten van het dagelijks leven, instrumentele activiteiten van het dagelijks leven, sociaal netwerk, maatschappelijke participatie en justitie (Lauriks et al., 2017). In het geval dat het gaat om gezinnen en kinderen is er ook een ouderschapscomponent (van den Boom, Klaufus, Fassaert, Lauriks, & de Wit, 2016). Deze is echter niet opgenomen in de analyse gezien we over zoveel mogelijk cliënten uitspraken wilden doen. De verschillende levensdomeinen worden gekwantificeerd door gebruik van een likert-schaal, waarbij elk levensdomein een score krijgt tussen 1 en 5. De verschillende scores staan respectievelijk voor 'acut probleem', 'niet zelfredzaam', 'beperkt zelfredzaam', 'voldoende zelfredzaam' en 'volledig zelfredzaam'. Op basis van deze indicatoren meet men de mate waarin een volwassene een acceptabel niveau van functioneren realiseert op belangrijke domeinen van het leven, al dan niet met hulp en begeleiding (Fassaert et al., 2013).

Als analyse-instrument is er discussie over de validiteit en interne consistentie van de ZRM. Het onderzoek van Fassaert et al. (2014) toont aan dat de ZRM een unidimensionale structuur heeft met een hoge interne consistentie. Dit houdt in dat de verschillende items 1 component meten. Cummings and Brown (2019), die de test herhaalden op een grotere populatie kwamen tot een multidimensionale structuur met twee componenten, namelijk: financiële zekerheid en psychosociale gezondheid. Dit ondersteunt een hypothese dat de items van de ZRM niet louter zelfredzaamheid meten, maar achterliggend ook de mate van financiële zekerheid en psychosociale gezondheid. De interne validiteit was minder sterk met acceptabele Cronbach's Afla ($0,6 < \alpha < 0,65$). In dit model zijn de items 'justitie' en 'opleiding' verwijderd door een te lage factorlading ($>0,4$). Deze tegenstrijdigheid betekent dat we niet zonder meer kunnen aannemen dat de ZRM als set van items louter zelfredzaamheid meet.

We kiezen vooral om pragmatische redenen toch voor analyses op de databank gegenereerd door dit instrument. Ten eerste gebruiken de sociale diensten de ZRM als begeleidingsinstrument bij het GPMI. Bij het opstarten en evalueren van een GPMI vult de sociaal werker de ZRM in als onderdeel van de sociale balans. Door deze data te gebruiken, dienen we niet in te grijpen in de dagelijkse werking van de sociale diensten. Daarnaast heeft de ZRM als voordeel dat het een integrale kijk biedt op de leefsituatie van de cliënt en we verschillende levensdomeinen mee in rekening kunnen nemen. Tot slot heeft de ZRM het voordeel dat de Stad Antwerpen de sociaal werkers actief traint in het scoren op de ZRM, waardoor de scores betrouwbaarder zijn.

Om heldere klassen te verkrijgen, dienden we het aantal antwoordmogelijkheden op de items te reduceren. Daarom is er een hercodering op de verschillende levensdomeinen:

- Score 1 en 2 zijn gehercodeerd naar 1 en staat voor 'niet zelfredzaam'
- Score 3 is gehercodeerd naar 2 en staat voor 'beperkt zelfredzaam'
- Score 4 en 5 is gehercodeerd naar 3 en staat voor 'zelfredzaam'

3.1.3 Onderzoekspopulatie

Als onderzoekspopulatie is er gekozen voor de cliënten met GPMI uit de Stad Antwerpen om daarin trajecten te onderscheiden. De data hiervoor zijn aangeleverd door de studiedienst van Stad Antwerpen. Deze data zijn afkomstig uit het bestaande registratiesysteem. Elke sociaal werker dient bij de opvolging van het GPMI ook de ZRM-scores in te vullen. Als startpunt voor de sample is er gekozen voor juli 2018 en als eindpunt juni 2020. Tijdens deze periode van twee jaar was telkens een driemaandelijks registratie en evalueerden de sociaal werkers de verschillende levensdomeinen. Dit zorgde in het totaal voor 158 885 metingen bij 14 682 cliënten. Bij de latente klassenanalyse is er gekozen voor de analyse van de data uit de eerste meting omdat de classificatie gericht is op instromende cliënten.

3.2 Klassen valideren - interviews sociaal werkers

Op het vlak van validiteit van houden we rekening met verschillende psychometrische eigenschappen op statistisch vlak maar ook op vlak van *construct validity* (Haynes, Richard, & Kubany, 1995). Construct validity refereert naar de inhoudelijke validiteit van een instrument, of het instrument meet wat het verwacht wordt te meten. Yaghmaie (2003) stelt dat er drie manieren zijn voor construct validity: (1) door literatuurstudie, (2) door gesprekken met stakeholders en personen uit het werkveld en (3) door de gesprekken met experts. Gezien dit onderzoek een sterke link heeft met de praktijk, kiezen we voor validatie door interviews met sociaal werkers.

We hebben tien diepte-interviews afgenomen: drie diensthoofden en zeven maatschappelijk werkers zijn geïnterviewd. De vragen waren vooral gericht op de herkenbaarheid van de klassen en de vraag om deze klassen te beschrijven in eigen woorden. Zodoende kunnen we inhoud en validatie geven aan de verschillende klassen.

3.3 Trajecten onderscheiden - generalized linear mixed model

De doelstelling is om trajecten te onderscheiden voor verschillende vormen van GPMI en klassen binnen de GPMI. Trajecten vereisen een techniek die de mogelijkheid heeft om longitudinale data te verwerken en groepen te vergelijken. Een geschikte methode hiervoor is *Generalized Linear Mixed Model (GLMM)*. Dit is een variant van de generalized linear model (GLM) (Dunteman & Ho, 2006). Bij GLM wordt er een maximum likelihood schatting gemaakt van een onafhankelijke y , zonder uit te gaan van een achterliggende normaliteit. De variant is een mixed model omdat er geschat wordt op twee niveau's (Jiang & Nguyen, 2007). Ten eerste op het niveau van een specifiek GPMI om na te gaan of de GPMI's van elkaar verschillen. Vervolgens ook voor het schatten van een meer specifieke trend op niveau van de klassen om na te gaan of de klassen van elkaar verschillen. Hierdoor kunnen we door middel van de *within-group variance* en de *between-group variance* controleren of een effect eigen is aan het type GPMI, dan wel aan een klasse. Aanvullend gaan we ook na of andere klassen andere patronen volgen. Om deze patronen te ontdekken maken we gebruik van een longitudinale functie. Waarbij we zes eerste metingen includeren. Gezien de sociaal werkers elke drie maanden een nieuw GPMI en bijhorende ZRM opstellen, houdt dit in dat we ongeveer 18 maanden includeren

in de studie. Er is gekozen voor zes metingen omdat vanaf dan het aantal respondenten daalt. De afhankelijke variabele is elke keer een levensdomein. Voor elk levensdomein wordt er een overkoepelende GLMM opgesteld met als subgroep de verschillende soorten GPMI en een GPMI-specifieke GLMM met als subgroep de verschillende klassen. Dit stelt ons in staat om voor elk levensdomein te bepalen op welk niveau er zich een evolutie voordoet. In tegenstelling tot de latente klassenanalyse werkt deze techniek efficiënter als er meerdere waarden zijn bij de onafhankelijke variabele. Dus in deze analyse maken we gebruik van de levensdomeinen met vijf antwoordmogelijkheden.²

Bij de interpretatie van deze resultaten dient men aandachtig te zijn omdat het gaat om correlaties. We kunnen op basis van deze methode enkel zeggen dat er tijdens een bepaald traject een bepaalde evolutie al dan niet meetbaar was. Het aantonen van een causale relatie blijft binnen sociaal werk onderzoek een uitdaging. De interventies binnen sociaal werk zijn typisch ontplooiende interventies (Cools & Raeymaeckers, 2020; Mathys, Van Steenlandt, Raeymaeckers, & Driessens, 2021). Ebrahim (2019) stelt dat ontplooiende interventies zich kenmerken door twee zaken: allereerst de hoge mate van onzekerheid over de link tussen oorzaak en gevolg en Ten tweede de hoge mate van onzekerheid over de uitkomsten. Hierdoor is het moeilijk om evoluties of uitkomsten toe te schrijven aan specifieke interventies. We kunnen dus niet zeggen dat het traject of de begeleiding de oorzaak was van de evolutie, wel dat het ertoe heeft bijgedragen (Berghmans, Deprez, Celis, & Vandenabeele, 2014).

4 Resultaten

De resultaten zijn opgesplitst per vorm van GPMI. Voor elk vorm beschrijven we eerst kort de algemene populatie. Vervolgens worden de cliënttypes weergegeven tot slot gaan we na of er een evolutie gemeten kan worden bij de verschillende types.

4.1 Cliënttypes studenten GPMI

De demografische screening in Table 1 toont een overzicht van de steekproef van personen/cliënten met een studenten GPMI. Gezien het om studenten gaat, is het vaker een jongere doelgroep met een relatief korter traject. De doelgroep heeft percentageel gezien ook minder personen met een gezinslast en draagt vaker de Belgische nationaliteit. Bij de items valt op dat de studenten relatief minder personen hebben die 'niet zelfredzaam'³ scoren op de diverse levensdomeinen. Op welke domeinen vind je de laagste scores? Toch nog even duiden/bespreken. Waar helemaal geen probleem.

² De resultaten van de GLMM staan beschreven in de bijgeleverde PFD-file

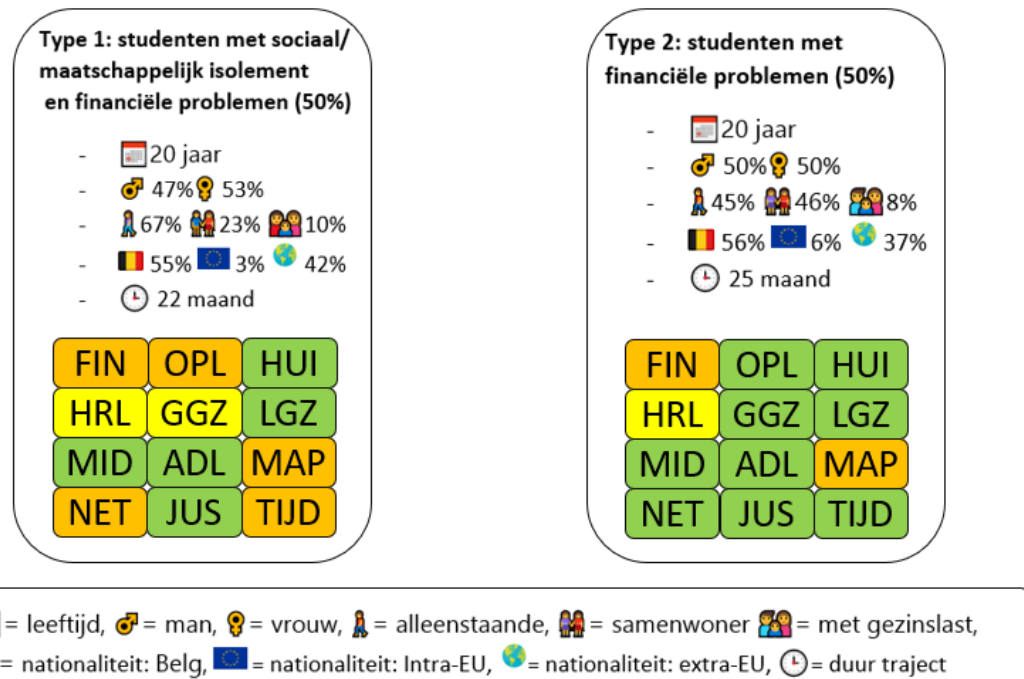
³ Bij de interpretatie dient men er rekening mee te houden dat de items hier gecodeerd zijn met waarden tussen 1 en 3.

Aantal	600
gemiddelde leeftijd	20 jaar
Gemiddelde duur traject	23,5 maand
Gender	
Man	48,5%
Vrouw	51,5%
Gezinsvorm	
Alleenstaand	56%
Samenwoner	35%
Personen met gezinslast	9%
Nationaliteit	
Belg	55,5%
Intra-EU	4,5%
Extra-EU	60%
Items	
Basale ADL	2,91 (0,351)
Middelengebruik	2,84 (0,435)
Geestelijke gezondheid	2,22 (0,765)
Justitiële achtergrond	2,89 (0,406)
Lichamelijke gezondheid	2,55 (0,681)
Maatschappelijke participatie	1,59 (0,817)
Huivesting	2,35 (0,769)
Tijdsbesteding	2,07 (0,725)
Werk en opleiding	2,14 (0,761)
Financiën	1,04 (0,193)
Sociaal netwerk	1,86 (0,770)
Huiselijke relatie	2,04 (0,661)

Table 1: demografische screening van personen met een studenten GPMI

Fout! Verwijzingsbron niet gevonden. toont voor deze steekproef de BIC voor modellen met verschillende klassen. Een model met twee klassen toont de laagste BIC en heeft dus de beste balans tussen spaarzaamheid en verklarende kracht. In de onderstaande figuur wordt de inhoud van de klassen weergegeven en koppelt men deze aan kenmerken in de populatie.

Figuur 1: twee types studenten GPMI na LCA

Type 1: studenten met sociaal/maatschappelijk isolement en financiële problemen

In beide cliënttypes zien we een beperkte zelfredzaamheid op financiën en maatschappelijke participatie. Dit type onderscheidt zich echter omdat deze doelgroep ook 'niet zelfredzaam' scoort op werk en opleiding, sociaal netwerk en tijdsbesteding, waardoor er naast financiële problemen ook een maatschappelijk en sociaal isolement heerst. Daarnaast is er ook een beperkte zelfredzaamheid op vlak van geestelijke gezondheid.

Ondanks het feit dat deze groep globaal gezien minder zelfredzaam is, duurt een traject korter dan bij de groep die op meer levensdomeinen zelfredzaam scoort. De verklaring hiervoor ligt volgens sociaal werkers bij de aard van het GPMI. 'Zo'n student doet natuurlijk altijd ongeveer even lang over zijn of haar studies. Je hebt dan altijd wel iemand die verschillende keren iets probeert, maar dat duurt nooit veel langer'. Een andere kanttekening van een diensthoofd van een sociale dienst is 'dat moeilijker profielen soms doorschuiven naar de arbeidsmarkt of soms worden ingepast in een gewoon activerings-GMPI'.

Uit de longitudinale analyse blijkt dat deze groep een beperkte, maar significante ($\alpha < 0,05$) evolutie meet op het levensdomein huisvesting. Dat houdt in dat er tijdens de begeleiding een significant deel van de personen met een studenten GPMI vooruitgaat op het vlak van huisvesting.

Type 2: studenten met financiële problemen

Het tweede type scoort op meer levensdomeinen zelfredzaam dan type 1. Dittype van cliënt blijkt niet zelfredzaam op het vlak van financiën en maatschappelijke participatie en beperkt zelfredzaam inzake huiselijke relaties. Opvallend voor deze groep is het grotere aandeel

samenwoners. *'Het is moeilijk om dat zo zwart op wit te zeggen, die door omstandigheden ondersteuning van een OCMW nodig hebben. Meestal is er een breuk met de ouders en om dan betaalbaar te wonen is samenwonen met een lief of een goede vriend een goedkopere optie.'* (sociaal werker B) Gezien deze groep op heel wat levensdomeinen zelfredzaam scoort, is er minder ruimte voor evolutie. Dit weerspiegelt zich ook in de longitudinale analyse gezien er op de verschillende levensdomeinen geen significante stijging meetbaar is.

We kunnen dus stellen dat er problematische levensdomeinen zijn in beide types en dus eigen zijn aan het studenten GPMI. Het gaat om gebrek aan zelfredzaamheid op het vlak van financiën, maatschappelijke relaties en huiselijke relaties, waarbij type 1 zich onderscheidt door een mindere zelfredzaamheid op meerdere domeinen. Sociaal werkers herkennen deze verschillen ook in de praktijk. De type 1 studenten worden vaak beschreven als *'jongeren die studeren om een nieuwe kans te krijgen'*. (sociaal werker A) *'Dat zijn jongeren die vaker al iets hebben meegemaakt. Ik denk aan hangjongeren, maar ook tienermoeders of jongeren uit problematische gezinssituaties. Daar zijn niet alle problemen opgelost door gewoon geld in orde te brengen en te controleren of hun punten in orde zijn. Die begeleiding is intenser en daar zijn ook andere diensten bij betrokken.'* (sociaal werker B)

Deze groep staat in contrast met de betekenis die gegeven wordt aan een type 2 cliënt. Zoals al eerder aangehaald is hier de breuk met ouders een betekenisvol kenmerk. *'De klant kan dan om een reden niet thuis wonen en als student heeft die een inkomen nodig om te kunnen studeren. Als wij die even ondersteunen kan die dat overbruggen.'* (diensthoofd A) Ook wanneer de ondersteuningsnoden bevestigd worden, zijn deze duidelijk verschillend dan bij type 1. *'Die groep ga ik niet zo echt begeleiden. Als die hun punten binnenbrengen trekken die vaak wel hun plan. Meestal kunnen die ook terugvallen op vrienden.'* (sociaal werker D) De begeleiding voor deze groep bestaat er voornamelijk in om *'na te gaan of die een woonst heeft. Heel vaak is dat een kot, cohousing of bij een lief wonen. Die resultaten elk semester opvragen en vooral zien dat die het recht behoudt op een leefloon'*. (sociaal werker C)

4.2 Cliënttypes GPMI inburgering

Uit de demografische screening bij gebruikers van het GPMI Inburgering (**Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**), valt in eerste instantie op dat de steekproef groter is dan bij de studenten. Daaruit blijkt dat er in de referentieperiode meer GPMI's zijn afgesloten voor inburgeraars. De gemiddelde leeftijd is relatief jong en heeft een kleinere standaardafwijking, waardoor we kunnen stellen dat het op gebied van leeftijd om een vrij homogene groep gaat.

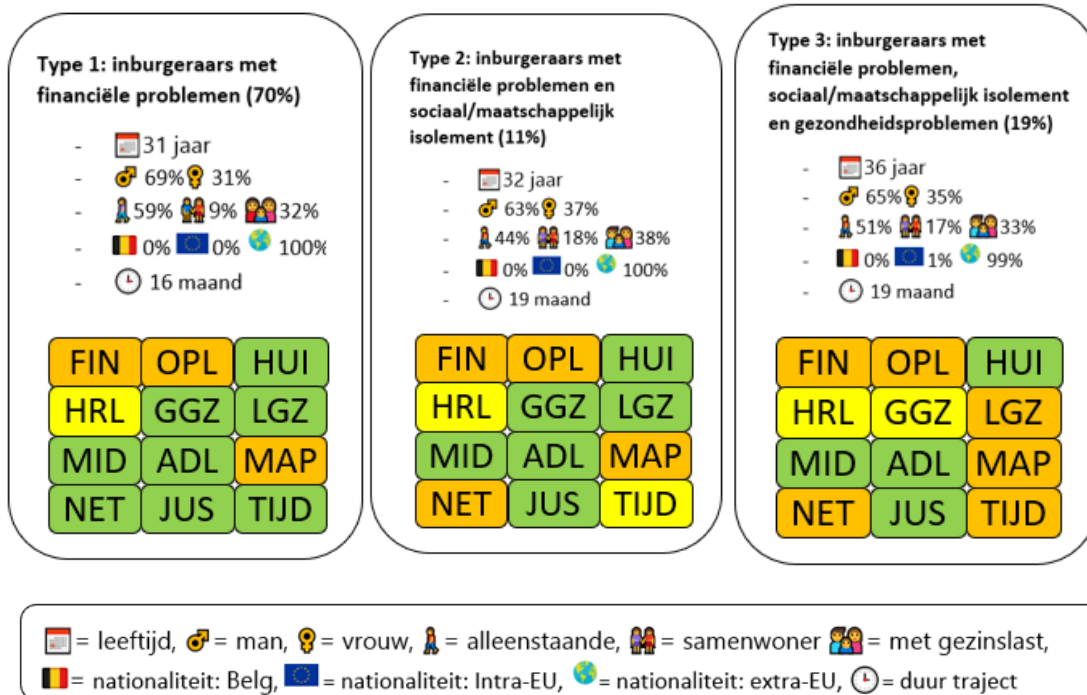
Bijkomend kent deze groep meer alleenstaanden en is het eigen aan de groep dat zij een extra-Europese nationaliteit hebben. De gemiddelden tonen vooral een gebrek aan zelfredzaamheid op het levensdomein financiën, maatschappelijke participatie en sociaal netwerk. In de standaardafwijkingen zien we een grote variatie in de scores voor huisvesting, sociaal netwerk en lichamelijke gezondheid. Dat geeft aan dat er op die levensdomeinen variatie zit bij de cliënten.

Aantal	1858
gemiddelde leeftijd	32 jaar
Gemiddelde duur traject	17 maand
Gender	
Man	68%
Vrouw	32%
Gezinsvorm	
Alleenstaand	56%
Samenwoner	12%
Personen met gezinslast	32%
Nationaliteit	
Belg	0,0%
Intra-EU	0,0%
Extra-EU	100%
Items	
Basale ADL	2,85 (0,459)
Middelengebruik	2,86 (0,409)
Geestelijke gezondheid	2,53 (0,661)
Justitiële achtergrond	2,93 (0,305)
Lichamelijke gezondheid	2,39 (0,747)
Maatschappelijke participatie	1,22 (0,544)
Huivering	2,33 (0,808)
Tijdsbesteding	1,76 (0,681)
Werk en opleiding	1,21 (0,439)
Financiën	1,01 (0,112)
Sociaal netwerk	1,65 (0,719)
Huiselijke relatie	2,21 (0,521)

Table 2: demografische screening van personen met een GPMI activering

De BIC van **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.** geeft de laagste waarden voor drie kassen. Gezien dit het best passende model is op gebied van spaarzaamheid, kiezen we voor een drie klassenmodel. Deze drie klassen krijgen inhoud de data, aangevuld met de interpretaties van sociaal werkers, zodat zij een typologie kunnen vormen.

Type 1: inburgeraars met financiële problemen

Het basistype 1 is qua eigenschappen vergelijkbaar met dat van de studenten. In onze populatie geldt voor de meerderheid van de inburgeraars dat ze niet zelfredzaam scoren op financiën, werk en opleiding en maatschappelijke participatie. Door het hogere aandeel alleenstaanden en mannen associëren de sociaal werkers deze groep in eerste plaats met *'jonge mannen die alleen gemigreerd zijn naar België. Vaak zien we dat dat vluchtelingen zijn van buiten de EU.'* Naast jonge alleenstaande mannen komen in dit type ook jonge gezinnen voor die niet-zelfredzaam zijn op vlak van financiën, werk en opleiding en maatschappelijke participatie. Naast de herkenbaarheid, geven de professionals aan dat ze bij deze groep vooral focussen op activering. *'Goh, je gaat met die mensen vooral op zoek naar werk hé. Die mensen kunnen dan ondertussen de taal leren. Dan kan je terugvallen op artikel 60 of kijken naar grote bedrijven of routinewerk.'*

De trajecten voor dit type van cliënten zijn relatief kort gezien ze vooral gericht zijn op inburgering en de verplichtingen die daaruit voortvloeien. Als daaraan voldaan is en het traject is afgerond, gaat men verder met een GPMI-activering. Binnen dit type is er geen evolutie merkbaar voor de verschillende levensdomeinen.

Type 2: inburgeraars met financiële problemen en sociaal/maatschappelijk isolement

Bij type 1 gaat het vooral over een gebrek aan financiële zelfredzaamheid, terwijl type 2 eveneens lager scoort inzake een maatschappelijk en sociaal isolement. In dat verlengde zien we ook een beperkte zelfredzaamheid op het vlak van tijdsbesteding. De professionals geven aan dat de problematiek van sociaal isolement bij inburgeraars herkenbaar is. *'Die tijdsbesteding en isolement heeft effect op de begeleiding. Dat zijn dan nieuwkomers die taal niet machtig zijn en dan is het soms moeilijk om een zinvolle dagsbesteding te vinden.'*

(diensthoofd 5) Voor de sociaal werker blijkt het bovendien ook moeilijker om krachten te putten uit het netwerk. *'Je kunt geen netwerk activeren dat er niet is. Soms zijn die dan ook wat hulpeloos.'* (Sociaal werker F)

Net als bij de vorige categorie zijn er geen evoluties meetbaar op de verschillende levensdomeinen.

Type 3: inburgeraars met financiële problemen en sociaal/maatschappelijk isolement en gezondheidsproblemen

Het laatste type bij de gebruikers van dit GPMI zijn inburgeraars met een financiële problemen, sociaal/maatschappelijk isolement en het gezondheidsproblemen. Dit profiel onderscheidt zich door de beperkte zelfredzaamheid op geestelijke gezondheid en het gebrek aan zelfredzaamheid inzake lichamelijke gezondheid. Dit gaat om inburgeraars met een kritieke of chronische lichamelijke aandoening die het dagelijks functioneren beperkt. Dit is gemiddeld een oudere groep, maar ze kent ook een hogere standaardafwijking. Desociaal werkers gaven aan dat ze deze groep minder vaak zien terugkomen maar ze erkennen wel de problematiek rond geestelijke gezondheid bij inburgeraars. *'Of dat nu echt een aparte groep of profiel is, weet ik niet, maar we zien bij vluchtelingen wel dat als ze wat gesetteld zijn er dan trauma's enzo spelen.'* (diensthoofd B) In de cijfers en uit de interviews blijkt dat het voornamelijk gaat om oudere inburgeraars en inburgeraars met psychologische problemen zoals trauma's.

Bij deze groep zijn wel evoluties meetbaar. Er is een beperkte, maar significante stijging voor de levensdomeinen werk en opleiding en financiën.

4.3 Cliënttypes GPMI activering

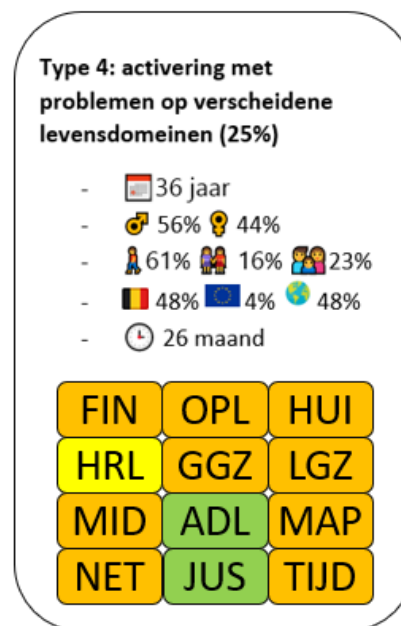
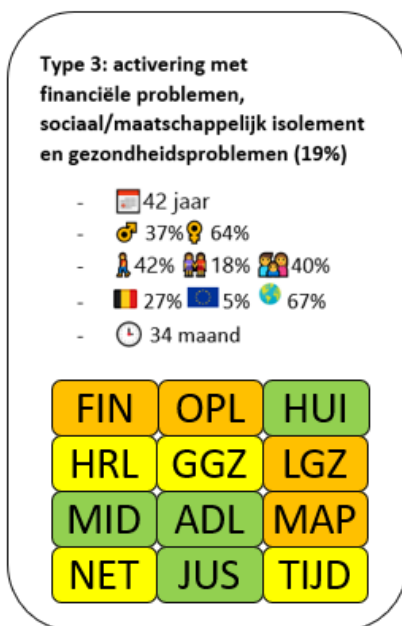
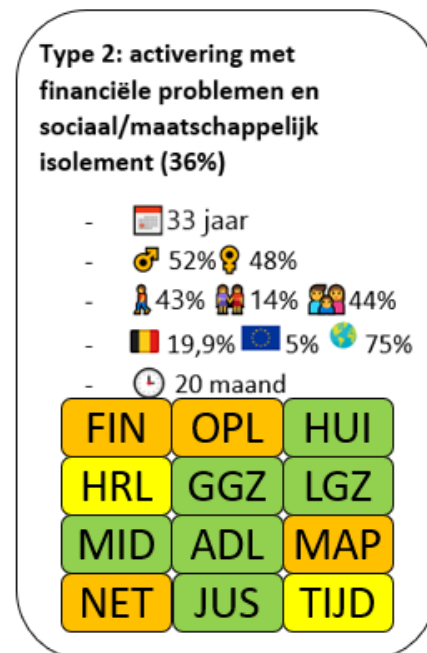
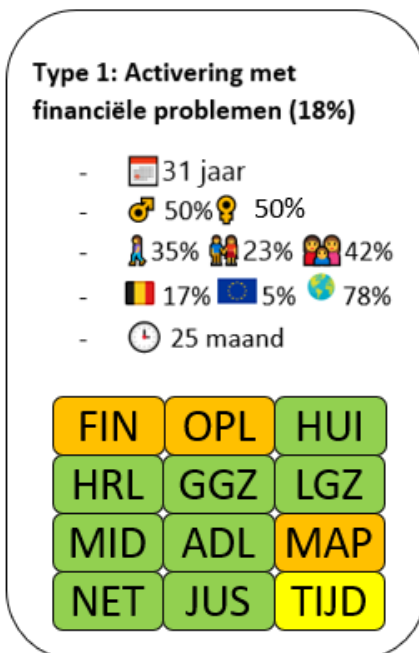
Fout! Verwijzingsbron niet gevonden. toont de eigenschappen van de geselecteerde groep van personen met een GPMI activering. Dit is gemiddeld de oudste groep met de langste trajecten, waarbij de standaardfout reeds suggereert dat er meer variatie en uitschieters zijn inzake lengte van de trajecten en leeftijd. Het gaat vooral om alleenstaanden en personen met gezinslast. Volgens scores op de ZRM-items is er een gelijkaardig beeld dan bij de andere GPMI's. Al scoren bij activering justitie en middelengebruik lager. Daarnaast vallen de relatief hogere standaardafwijkingen op, wat aangeeft dat er ook meer spreiding en variatie zit tussen de cliënten binnen het GPMI activering.

Aantal	5060
gemiddelde leeftijd	34 jaar
Gemiddelde duur traject	25 maand
Gender	
Man	49,0%
Vrouw	51,0%
Gezinsvorm	
Alleenstaand	46%
Samenwoner	17%
Personen met gezinslast	37%
Nationaliteit	
Belg	31%
Intra-EU	28%
Extra-EU	41%
Items	
Basale ADL	2,74 (0,601)
Middelengebruik	2,64 (0,670)
Geestelijke gezondheid	2,15 (0,824)
Justitiële achtergrond	2,75 (0,602)
Lichamelijke gezondheid	2,13 (0,850)
Maatschappelijke participatie	1,29 (0,598)
Huivesting	2,33 (0,826)
Tijdsbesteding	1,66 (0,686)
Werk en opleiding	1,39 (0,578)
Financiën	1,03 (0,200)
Sociaal netwerk	1,68 (0,740)
Huiselijke relatie	2,15 (0,622)

Table 3: demografische screening van personen met een GPMI activering

Fout! Verwijzingsbron niet gevonden. geeft de BIC aan voor de verschillende klassen. Gezien het model met vijf klassen het Schwartz-criterium niet haalt, is er gekozen voor een opdeling in vier klassen. Ook hier krijgen deze vier klassen vorm door interpretatie van de cijfers en de validering door sociaal werkers.

Type 1: Activering met financiële problemen

Parallel aan de gebruikersgroepen van de voorgaande GPMI's is er een eerste type dat niet zelfredzaam scoort op financiën, werk en opleiding en maatschappelijke participatie. Uniek aan dit profiel is ook de beperkte zelfredzaamheid op het vlak van tijdsbesteding. Een ander onderscheidend kenmerk is dat er in deze groep relatief meer personen zijn met een extra-Europese nationaliteit. De bevraagde sociaal werkers geven aan dat *'het in de lijn ligt van de*

andere types. Binnen elke vorm van GPMI zijn er verschillende soorten cliënten. Het is logisch dat er dan steeds sterkere en minder sterke zijn. (sociaal werker A)

In het begeleidingstraject voor dit type is er net als bij de andere type 1 cliënten, geen evolutie meetbaar over de levensdomeinen.

Type 2: Activering met financiële problemen en sociaal/maatschappelijk isolement

Het tweede type is ook herkenbaar uit de eerdere GPMI's. Hierbij gaat het om personen met een GPMI voor activering die niet zelfredzaam scoren op werk en opleiding, financiën, maatschappelijke participatie en sociaal netwerk en beperkt zelfredzaam zijn voor huiselijke relaties en tijdsbesteding. Net als bij type 1 zijn er meer personen met gezinslast aanwezig in deze groep en zijn de begeleidingstrajecten gemiddeld korter.

Ook hier vinden we geen meetbare evolutie over een periode van 18 maanden. Wanneer we dit patroon vergelijken met gelijkaardige types, stellen we vast dat er geen evolutie meetbaar is bij types die eerder zelfredzaam scoren.

Type 3: Activering met financiële problemen, sociaal/maatschappelijk isolement en gezondheidsproblemen

Het derde type is een type dat eigen is aan het GPMI activering. Een belangrijke aanvulling op de eerdere types is dat men niet zelfredzaam scoort op lichamelijke gezondheid en slechts beperkt zelfredzaam op geestelijke gezondheid. Daarnaast is er ook een beperkte zelfredzaamheid op het vlak van huiselijke relaties, tijdsbesteding en sociaal netwerk. Twee eigenschappen vallen hierbij op en dat is de grotere vertegenwoordiging aan vrouwen alsook de eerder hogere leeftijd ten opzichte van andere profielen. Daarnaast is dit ook de groep met de langste begeleidingstrajecten, die echter ook hogere standaardafwijking kennen. Dit geeft aan dat er uitschieters zijn binnen deze groep.

Dit type wordt omschreven als een *'onzichtbare, maar hardnekkige groep binnen het OCWM'*. De hardnekkigheid refereert vooral naar de lange begeleidingstrajecten. De onzichtbaarheid heeft vooral te maken met *'een groep die we door gezondheid niet geactiveerd krijgen. Inderdaad, dat zijn wat oudere vrouwen vooral, allé relatief ouder natuurlijk. Al zijn er weinig organisaties daarop gericht om door te verwijzen.'* (Sociaal werker E)

Type 4: activering met problemen op verscheidene levensdomeinen

Bij dit type scoorden de cliënten op diverse levensdomeinen niet of slechts beperkt op zelfredzaamheid. Het meest opvallende kenmerk inzake levensdomein bij dit profiel is het middelengebruik. Bij de andere klassen scoren quasi alle cliënten zelfredzaam op dit levensdomein. Volgens de sociaal werkers is middelengebruik een cruciale factor in de problemen van deze groep van cliënten. *'Ja je hebt sommige levensdomeinen die veel kunnen bepalen zoals werken en opleiding en sociaal netwerk, maar middelengebruik is er zo ook eentje. Als het daar minder mee gaat, trekt dat de andere domeinen mee.'* (sociaal werker C) Het valt ook op dat deze groep voornamelijk alleenstaand is en vaker de Belgische nationaliteit heeft. *'Dat alleenstaande verrast niet echt voor mij, mensen met verslaving kunnen moeilijker duurzame relaties aangaan of onderhouden.'* (sociaal werker D)

Bij dit type van cliënten zien we op verschillende levensdomeinen een positieve evolutie tijdens het begeleidingstraject. Op de levensdomeinen financiën, werk en opleiding en huisvesting

kennen ze ee, beperkte, maar significante stijging tijdens de begeleidings trajecten van 18 maanden.

5 Discussie en conclusie

Het doel van dit onderzoek was nagaan: 'Welke trajecten we kunnen onderscheiden binnen het GPMI?' waarbij we vertrokken vanuit een latente klassenanalyse op de ZRM-scores om verschillende cliënttypes te onderscheiden. Hierbij zijn we tot een model gekomen waarbij we voor elke vorm van GPMI verschillende types kunnen onderscheiden. Een aantal cliënttypes waren gelijkaardig in verschillende vormen van het GPMI. Het cliënttype dat het vaakst terugkwam, was het cliënttype met enkel financiële problemen. Zowel bij studenten GPMI als bij de GPMI inburgering, blijkt dit de grootste groep te zijn. Wanneer we kijken naar de minder zelfredzame profielen is de volgende kwetsbaarheid die naar voren komt het sociaal isolement. In de drie vormen van GPMI is er nood aan aandacht voor cliënten is isolement. De volgende kwetsbaarheid die zich manifesteert is op vlak van gezondheid, vooral voor het GPMI inburgering en activering waarbij er inzake geestelijke en lichamelijke gezondheid een beperkte zelfredzaamheid wordt vastgesteld. Tot slot komt daar bij het GPMI activering ook problematisch middelengebruik bij, waardoor cliënten op verschillende levensdomeinen niet zelfredzaam scoren. De verdeling van kwetsbaarheid verloopt dus op basis van een cumulatief patroon.

Naast de beschrijving van de klassen was er ook aandacht voor de evoluties binnen de cliënttypes. Hierbij konden we slechts enkele beperkte evoluties opmeten en louter voor de minst zelfredzame profielen.

Bij latente klassenanalyse is er steeds een spanningsveld tussen enerzijds zoveel mogelijk de verschillen en nuances tussen cliënten toelaten en anderzijds ook voldoende abstractie nemen om inhoudelijk betekenisvolle uitspraken te doen (Nylund-Gibson & Choi, 2018). Box (1976, p. 792) verwoordt dit spanningsveld als volgt: *'All models are wrong, but some models are useful. So the question you need to ask is not "Is the model true?" (it never is) but "Is the model good enough for this particular application?"* Hierin stelt Box dat het belangrijk is om te erkennen dat deze cliënttypes abstracties zijn en deze dus niet in de realiteit voorkomen. Deze wetenschappelijke nuancering geeft aan dat deze typologie op micro-niveau omzichtig moet gehanteerd worden, vooral in de relatie tussen sociaal werker en cliënt. De basishouding van een sociaal werker inzake hulpverlening op maat en krachtgericht werken blijven essentieel in de begeleiding van cliënten (Driessens, Depauw, Melis, & Van Robaey, 2019).

Box benadrukt daarbij vooral dat de context waarin de toepassing geïmplementeerd wordt cruciaal is. De cliënttypologie lijkt vooral interessant als beleidsinstrument, waarbij de typologie kan geïntegreerd worden in de bestaande registratiesystemen zodat er op basis van een recurrente monitoring inzicht kan vervorven worden in de evoluties in de cliëntenpopulatie, dat gebruik maakt van een GPMI in de Stad Antwerpen. Opdelingen per regio of sociaal centrum laten toe om ook gericht naden van cliënten te detecteren, maar ook interventies voor specifieke doelgroepen verder te verfijnen. Daarnaast willen we met dit instrument ook een kader en taal bieden voor signalen uit de praktijk. Deze typologie stelt praktijkwerkers in staat om drempels bij doelgroepen gericht te signaleren.

Deze typologie is dus vooral gericht op het screenen van cliëntenpopulaties. In dit onderzoek komt naar voren dat de ZRM als instrument vooral performant is als screeningsinstrument. Het

slaagt erin de verschillen in zelfredzaamheid tussen de cliënten weer te geven. We merken echter op dat voor het meten van evoluties in begeleidingstrajecten, het instrument minder goed presteert. Enkel bij de minst zelfredzame profielen is er een stijging vast te stellen en dat louter op de levensdomeinen financiën, werk en opleiding en bij het GPMI activering ook inzake huisvesting. De verklaring voor de beperkte stijging ligt waarschijnlijk bij de schaling en de fijnmazigheid van het instrument. Deze houdt geen rekening met outputs op psycho-sociaal niveau, of input en betekenisgeving door de cliënt. Hierdoor kunnen we stellen dat de ZRM niet aanbevolen wordt als evaluatie- of verantwoordingsinstrument en er voor deze functie een verdere verfijning in meetinstrument nodig is. Door de eerder beperkte capaciteiten op het vlak van evaluatie valt ook het voorspellen van trajecten buiten de mogelijkheden van dit instrument. Over het gebruik en het inzetten van de ZRM als statistisch meetinstrument ligt er nog een opportuniteit voor verder onderzoek naar de validiteit, de betrouwbaarheid en de representativiteit van de ZRM.

Naast bijkomend onderzoek naar ZRM als statistisch instrument ligt er ook ruimte voor vervolgonderzoek naar het GPMI. De vraag naar evaluatie van de veranderingen die het GPMI verwezenlijkt blijft onbeantwoord. Omdat de ZRM verandering slechts fragmentarisch capteert en door de veelheid van concrete acties binnen het GPMI.

6 Bijlagen

# klassen	G-squared	Log-likelihood	Degrees of freedom	BIC	AIC
1	2752	-4571	531416	2905	2800
2	2231	-4311	531391	2545	2329
3	2098	-4244	531366	2571	2246
4	2034	-4212	531341	2667	2232
5	1981	-4186	531316	2774	2229
6	1943	-4167	531392	2896	2241
7	1900	-4145	531266	3013	2245

Table 4: BIC van studenten GPMI

# klassen	G-squared	Log-likelihood	Degrees of freedom	BIC	AIC
1	3331	-10431	531416	3350	3379
2	2889	-10210	531391	3510	2987
3	2688	-10109	531366	3256	2836
4	2590	-10060	531341	3242	2788
5	2529	-10030	531316	3331	2777
6	2461	-9996	531291	3457	2759
7	2407	-9969	531266	3576	2755
8	2341	-9936	531241	3709	2739
9	2319	-9925	531216	3829	2766

Table 5: BIC van GPMI inburgerin

# klassen	G-squared	Log-likelihood	Degrees of freedom	BIC	AIC
1	13231	-36497	531416	13433	13287
2	9585	-34675	531391	10000	9683
3	9046	-34405	531366	9673	9194
4	8753	-34259	531341	9591	8951
5	8768	-34142	531316	9628	8768
6	8366	-34065	531291	9738	8664
7	8264	-34014	531266	9825	8612
8	8140	-33952	531241	9961	8538
9	8065	-33917	531216	10075	8513

Table 6: BIC van GPMI activering

7 Methodologische bijlage

7.1 Technische nota Latent Class Analysis

Bij het onderzoeken van verschillende trajecten en types van cliënten binnen het GPMI maken we gebruik van een latente klassenanalyse. Bij een latente klassenanalyse vertrekt men vanuit de assumptie dat er achterliggend aan de populatie, latente groepen of klassen zijn (Lazarsfeld, 1954). Latent betekent dat de klassen niet rechtstreeks waarneembaar zijn, maar louter zichtbaar worden door statistische modellen. Deze techniek maakt abstractie van de complexiteit door de populatie op te delen in homogene subgroepen waarbij de leden gelijkaardig scoren op een set van variabelen (Porcu & Giambona, 2017). LCA stelt ons in staat om in de cliëntpopulatie groepen te onderscheiden die op verschillende levensdomeinen gelijkaardig scoren. Deze methode heeft een driedelige structuur die toelaat om trapsgewijs het aantal klassen, de eigenschappen van de klassen en de leden ervan te bepalen (McCutcheon, 1987; Weller et al., 2020).

Allereerst moet het aantal klassen bepaald worden. Hierbij is er een afweging dat enerzijds zo veel mogelijk variantie verklaart (veel klassen) en anderzijds de keuze voor een model met beperkte complexiteit (minder klassen). Als criterium gebruiken we de *Bayesian Information Criterion* (BIC) (Schwarz, 1978). Dit is een indicator die de nadruk legt op de spaarzaamheid van een model. De BIC volgt de volgende formule: $BIC = k \times \ln(n) - 2 \times \ln(L)$. Het tweede deel van de formule: $2 \times \ln(L)$, staat voor 2 maal het natuurlijk logaritme van de gemaximaliseerde maximum likelihood functie. De maximum likelihood is een schattingstechniek die de waarde schat die het meest aannemelijk is voor de data. Dus dit deel van de formule zorgt voor een schatting zo dicht mogelijk bij de data. Het eerste deel van de BIC: $k \times \ln(n)$, houdt in dat men het aantal klassen vermenigvuldigt met het natuurlijk logaritme van de steekproefgrootte. Dit eerste deel is gebaseerd op het aantal klassen en de steekproefgrootte en is dus een correctie op de gemaximaliseerde maximum likelihood functie. Door deze twee delen van elkaar af te trekken behoudt de BIC de balans tussen het model dat zo dicht mogelijk bij de data past en een beperkte complexiteit. Om de juiste BIC-waarden te kiezen, maken we gebruik van het Schwarz-criterium (Nylund-Gibson & Choi, 2018; Schwarz, 1978). Hierbij kiest men voor de laagste BIC-waarde zolang de verbetering groter is dan 0,05%. Dus de BIC wordt berekend voor verschillende modellen, beginnend met 1 klasse, dan 2 klassen, 3 klassen, tot en met 8 klassen. Telkens wordt het verschil in BIC berekend en getoetst tegen het Schwarz-criterium om het aantal klassen te bepalen.

Het tweede deel van LCA is erop gericht om eigenschappen toe te kennen aan de eerder bepaalde klassen. Dit door het berekenen van de kans dat een bepaalde klasse een bepaalde score heeft. (*item response probability*) De item response probability is een clusteranalyse die op basis van probabiliteit waarden toekent aan de verschillende klassen. Deze probabiliteit wordt berekend door de volgende formule: $P(Y = y) = \sum_{x=1}^c P(X = x)P(Y = y|X = x)$. In deze formule staat y voor de score van het individu, x voor de klassen en c voor het aantal klassen. $P(X=x)$ representeert het aandeel personen die horen bij een bepaalde klasse. $P(Y=y|X=x)$ is een conditionele probabiliteit, dus de kans dat een individu y scoort in de klasse x . Door deze twee elementen te vermenigvuldigen krijgt men de kans dat een individu een bepaalde klasse ook een specifiek antwoord zal geven. Concreet voor dit onderzoek zullen we de kans berekenen dat er in de eerste klasse individuen voorkomen die 1 scoren op zelfredzaamheid,

vervolgens personen die 2 scoren, dan 3 ect. Deze worden dan vergeleken en de waarde met de hoogste probabilliteit wordt toegekend aan de klasse.

Het derde deel en laatste deel van de LCA verdeelt de individuen in de verschillende klassen (*class membership probability*). Ook hier maakt men gebruik van probabilliteitsverdelingen om de kans te bepalen dat een individu in een bepaalde klasse terecht komt. Hierbij gaat men opnieuw een conditionele probabilliteit ($P(X=x|Y=y)$) gebruiken. Dit is de kans dat een individu in klasse x zit, gezien dat deze score y heeft. Deze probabilliteit verkrijgt men door volgende formule: $P(X = x|Y = y) = \frac{P(X=x)P(Y=y|X=x)}{P(Y=y)}$. Binnen deze formule komen verschillende elementen terug uit het eerder besproken item response theory. In de teller herkennen we het aandeel individuen in een bepaalde klasse ($P(X=x)$) vermenigvuldigd met de conditionele probabilliteit dat een individu y scoort indien die in klasse x zit ($P(Y=y|X=x)$). Door het toevoegen van de noemer, namelijk de kans dat dat een individu y scoort ($P(Y=y)$), krijgt men als uitkomst de kans dat een individu in een bepaalde klasse zit. Concreet in dit onderzoek herhalen we deze formule en berekenen we de probabilliteit voor klasse 1, 2 ... We vergelijken de uitkomsten en het individu wordt toegewezen aan de klasse met de hoogste probabilliteit.

7.2 Toepassing recurrente monitoring

In functie van een recurrente monitoring zijn de eerste twee stappen reeds uitgevoerd. Bij de resultaten kunnen we het aantal klassen en de bijhorende waarden terug gevonden worden. Om een recurrente monitoring te kunnen uitvoeren moeten de verschillende cliënten automatisch toegewezen worden aan de juiste klassen. Hiervoor maken we gebruik van de class membership probability, in de exploratieve analyse is er gebruik gemaakt van een prior probability. Gezien de klassen ondertussen reeds gekend zijn, gaat het om posterior class membership probabilities. Bij de verschillende responden berekenen deze probabilliteit voor elke klasse en wijzen de cliënt toe aan de klasse met de hoogste probabilliteit. Dit illustreren we door een concreet voorbeeld uit te werken.

Stel we willen een fictieve student categoriseren met de volgende ZRM-scores:

Basale ADL: 3 Middelengebruik: 1 Geestelijke gezondheid: 2 Justitiële achtergrond: 3
Lichamelijke gezondheid: 2 Maatschappelijke participatie: 1 Huisversting: 2 Tijdsbesteding:
2 Werk en opleiding: 1 Financiën: 1 Sociaal netwerk: 2 Huiselijke relaties: 2

We weten dat de class membership probability gebruik maakt van volgende formule:

$$(1) P(X = x|Y = y) = \frac{P(X=x)P(Y=y|X=x)}{P(Y=y)}$$

Om onze berekening te kunnen maken rekenen we eerst de teller uit. Dit is de conditionele probabilliteit dus de kans dat een individu y scoort gezien die klasse x zit, vermenigvuldigd met de kans op klasse x . Binnen ons voorbeeld kunnen we de conditionele probabilliteiten voor studenten afleiden uit tabel 7, 8 en 9. Indien we de conditionele probabilliteit willen berekenen voor score 3 op Basale ADL, als die in klasse 1 zit ($P(Y=3|X=1)$), moeten we kijken naar tabel 9 met *response category 3* en dan de probabilliteit voor klasse 1. In dit geval is dat 0,8722. Deze score moeten we dan vermenigvuldigen met de conditionele probabilliteiten van de andere ZRM-scores van klasse 1 en vervolgens ook vermenigvuldigen met de probabilliteit van klasse 1 om de teller te bekomen. Concreet werken we de teller als volgt uit:

(2) $P(Y=312321221122|X=1)P(X=1)$
 (product van de conditionele probabiteiten van klasse 1)
 (2a) $0,8722*0,0431*0,4577*0,8624*0,3487*0,7851*0,2679*0,42*0,3781*0,9894*0,3584$
 $*0,6189*0,5= 4,85748E-05$

(3) $P(Y=312321221122|X=1)P(X=2)$
 (product van de conditionele probabiteiten van klasse 2)
 (3a) $0,9985*0,0001*0,2273*0,9819*0,117*0,4559*0,3014*0,5202*0,0877*0,9330*0,419$
 $3*0,5042*0,5= 1,96659E-09$

Door de aaneenschakkeling van producten van relatief kleine probabiliteiten, komen we ook als resultaat een klein getal uit. Nu we de tellers hebben is het belangrijk om deze te delen uit door de noemers. De noemer is de totale kans dat onze cliënt deze scores heeft. Dit doen we door onze door de resultaten uit 2a en 3a op te tellen.

(4) $P(Y=312321221122) = P(Y=312321221122|X=1)P(X=1) + P(Y=312321221122|X=1)$
 (4a) $4,85748E-05 + 1,96659E-09 = 4,85768E-05$

Nu we alle delen uit de formule hebben berekend dienen we louter beiden te delen om tot de kans te komen dat onze cliënt in klasse 1 terecht komt danwel klasse 2. Voor de probabiteit op klasse 1 delen we 2a door 4a en voor de probabiteit op klasse 2 delen we 3a door 4a.

(5) $P(X = x|Y = y) = \frac{P(X=x)P(Y=y|X=x)}{P(Y=y)}$

(5a) $\frac{P(Y=312321221122|X=1)P(X=1)}{P(Y=312321221122)}$

(5b) $\frac{4,85748E-05}{4,85768E-05} = 1$

(6) $P(X = x|Y = y) = \frac{P(X=x)P(Y=y|X=x)}{P(Y=y)}$

(6a) $\frac{P(Y=312321221122|X=1)P(X=1)}{P(Y=312321221122)}$

(6b) $\frac{1,96659E-09}{4,85768E-05} = 0$

De uitkomsten uit 5b en 6b geven respectievelijk de kans weer dat de cliënt behoort tot klasse 1 of 2. Er is dus een 100% kans dat de cliënt bij klasse 1 hoort en 0% kans dat die tot klasse 2 hoort. Dus we kunnen aanemen dat onze cliënt behoort tot klasse 1 en hij is dus een type 1 cliënt. Afhankelijk van de case kunnen de verschillen minder duidelijk zijn, maar dan blijft de vuistregel om de hoogste score te kiezen.

7.3 Probabiliteiten klassen en items

7.3.1. GPMI studenten

Responsecategory1:			Responsecategory2:		
Type	1	2	Type	1	2
Basale ADL	0,0431	0,0000	Basale ADL	0,0847	0,0015
Middelengebruik	0,0552	0,0000	Middelengebruik	0,1937	0,0256
Geestelijke gezondheid	0,3947	0,0168	Geestelijke gezondheid	0,4577	0,2773
Justitiële achtergrond	0,0650	0,0040	Justitiële achtergrond	0,0726	0,0141
Lichamelijke gezondheid	0,1985	0,0159	Lichamelijke gezondheid	0,3487	0,117
Maatschappelijke participatie	0,7851	0,4559	Maatschappelijke participatie	0,1431	0,1888
Huisversting	0,2664	0,0972	Huisversting	0,2679	0,3014
Tijdsbesteding	0,4406	0,0279	Tijdsbesteding	0,42	0,5202
Werk en opleiding	0,3781	0,0877	Werk en opleiding	0,376	0,4302
Financiën	0,9894	0,9330	Financiën	0,0106	0,067
Sociaal netwerk	0,6091	0,1339	Sociaal netwerk	0,3584	0,4193
Huiselijke relaties	0,3153	0,0801	Huiselijke relaties	0,6189	0,5042
class size	0,5000	5,0000	class size	0,5	0,5

Table 7: Probabiliteiten studenten_score1

Table 8: Probabiliteiten studenten_score2

Responsecategory3:		
Type	1	2
Basale ADL	0,8722	0,9985
Middelengebruik	0,751	0,9744
Geestelijke gezondheid	0,1477	0,7059
Justitiële achtergrond	0,8624	0,9819
Lichamelijke gezondheid	0,4527	0,8671
Maatschappelijke participatie	0,0718	0,3553
Huisversting	0,4657	0,6014
Tijdsbesteding	0,1394	0,452
Werk en opleiding	0,246	0,482
Financiën	0	0
Sociaal netwerk	0,0325	0,4467
Huiselijke relaties	0,0658	0,4157
class size	0,5	0,5

Table 9: Probabiliteiten studenten_score3

7.4.2. GPMI activering

Responsecategory1:

Type	1	2	3	4
Basale ADL	0,0082	0,0014	0,1183	0,24
Middelengebruik	0,0086	0,0219	0,0371	0,3904
Geestelijke gezondheid	0,0251	0,0826	0,3261	0,7175
Justitiële achtergrond	0,0161	0,0409	0,0087	0,304
Lichamelijke gezondheid	0,1276	0,085	0,6091	0,4678
Maatschappelijke participatie	0,5556	0,8557	0,7128	0,9483
Huisversting	0,0895	0,2232	0,1838	0,4348
Tijdsbesteding	0,0411	0,4343	0,4526	0,8883
Werk en opleiding	0,4467	0,7876	0,5881	0,7361
Financiën	0,9215	0,9777	0,9771	0,9923
Sociaal netwerk	0,1309	0,4999	0,4047	0,8406
Huiselijke relaties	0,0186	0,0748	0,1099	0,3235
class size	0,18	0,36	0,19	0,25

Table 10: Probabiliteiten activering_score1

Responsecategory2:

	1	2	3	4
Basale ADL	0,0235	0,0196	0,1816	0,1284
Middelengebruik	0,0425	0,1123	0,1313	0,2614
Geestelijke gezondheid	0,1565	0,3443	0,4161	0,2483
Justitiële achtergrond	0,0112	0,0586	0,0765	0,1913
Lichamelijke gezondheid	0,1994	0,2597	0,2648	0,3188
Maatschappelijke participatie	0,1948	0,1355	0,2177	0,0323
Huisversting	0,1616	0,2379	0,2189	0,1872
Tijdsbesteding	0,505	0,5249	0,4836	0,1041
Werk en opleiding	0,4022	0,1997	0,3731	0,2583
Financiën	0,0641	0,0223	0,0229	0,0066
Sociaal netwerk	0,3643	0,417	0,4485	0,1479
Huiselijke relaties	0,4407	0,6311	0,5953	0,6631
class size	0,18	0,36	0,19	0,25

Table 11: Probabiliteiten activering_score2

Responsecategory3:

	1	2	3	4
Basale ADL	0,9683	0,9789	0,7001	0,6316
Middelengebruik	0,9489	0,8658	0,8317	0,3482
Geestelijke gezondheid	0,8183	0,5731	0,2579	0,0342
Justitiële achtergrond	0,9727	0,9005	0,9148	0,5048
Lichamelijke gezondheid	0,673	0,6553	0,1261	0,2134
Maatschappelijke participatie	0,2496	0,0089	0,0695	0,0194
Huisversting	0,7489	0,5389	0,5973	0,3779
Tijdsbesteding	0,4539	0,0408	0,0638	0,0076
Werk en opleiding	0,1511	0,0127	0,0388	0,0056
Financiën	0,0144	0	0	0,0011
Sociaal netwerk	0,5048	0,0831	0,1468	0,0114
Huiselijke relaties	0,5407	0,2941	0,2948	0,0134
class size	0,18	0,36	0,19	0,25

Table 12: Probabiliteiten activering_score3

7.3.3. GPMI Inburgering

Responsecategory1:

Type	1	2	3
Basale ADL	0	0,005	0,1726
Middelengebruik	0,0066	0,0081	0,0857
Geestelijke gezondheid	0,0239	0,0463	0,2815
Justitiële achtergrond	0	0,0089	0,0476
Lichamelijke gezondheid	0,144	0,038	0,5079
Maatschappelijke participatie	0,4773	0,9011	0,9016
Huisversting	0,1187	0,1941	0,3469
Tijdsbesteding	0,0172	0,3934	0,6147
Werk en opleiding	0,659	0,8233	0,8384
Financiën	0,9657	0,9951	10000
Sociaal netwerk	0,1677	0,5475	0,5833
Huiselijke relaties	0	0,0322	0,156
Class size	0,7	0,11	0,19

Table 13: Probabiliteiten inburgering_score1

Responsecategory2:

Type	1	2	3
Basale ADL	0,0126	0,0382	0,1981
Middelengebruik	0,0279	0,0871	0,1287
Geestelijke gezondheid	0,1051	0,2517	0,4811
Justitiële achtergrond	0,0078	0,0312	0,0672
Lichamelijke gezondheid	0,0761	0,319	0,3488
Maatschappelijke participatie	0,1954	0,083	0,0984
Huisversting	0,1809	0,2353	0,2938
Tijdsbesteding	0,4197	0,5435	0,3453
Werk en opleiding	0,2785	0,1767	0,1532
Financiën	0,0262	0,0049	0
Sociaal netwerk	0,3189	0,3811	0,3302
Huiselijke relaties	0,5175	0,7442	0,6498
Class size	0,7	0,11	0,19

Table 14: Probabiliteiten inburgering_score2

Responsecategory3:			
Type	1	2	3
Basale ADL	0,9874	0,9568	0,6293
Middelengebruik	0,9655	0,9048	0,7856
Geestelijke gezondheid	0,8709	0,702	0,2374
Justitiële achtergrond	0,9922	0,9599	0,8852
Lichamelijke gezondheid	0,7799	0,643	0,1433
Maatschappelijke participatie	0,3273	0,0159	0
Huisversting	0,7004	0,5707	0,3594
Tijdsbesteding	0,5631	0,0631	0,04
Werk en opleiding	0,0624	0	0,0084
Financiën	0,0081	0	0
Sociaal netwerk	0,5134	0,0714	0,0865
Huiselijke relaties	0,4825	0,2236	0,1942
Class size	0,7	0,11	0,19

Table 15: Probabiliteiten inburgering_score3

8 Bibliografie

- Allen, R., Carr, S., Linde, K., & Sewell, H. (2016). Making the difference together: Guidance on gathering and using feedback about the experience of social work from people who use services and their carers.
- Berghmans, M., Deprez, S., Celis, H., & Vandenabeele, J. (2014). Peilen naar de impact van sociaal-culturele praktijken. In Brussel: Socius.
- Box, G. E. P. (1976). Science and Statistics. *Journal of the American Statistical Association*, 71(356), 791-799. doi:10.1080/01621459.1976.10480949
- Boxstaens, J., & Depauw, J. (2020). Measuring the quality of the Working Alliance in Flemish community supervision practice: A validation study of the Working Alliance for Mandated Clients Inventory. *European Journal of Probation*, 12(2), 91-111. doi:10.1177/2066220320947967
- Cools, P., & Raeymaeckers, P. (2020). Sociale interventies evalueren: moeilijk gaat ook. Retrieved from <https://sociaal.net/achtergrond/sociale-interventies-impact-evalueren/>
- Culhane, D. P., Gross, K. S., Parker, W. D., Poppe, B., & Sykes, E. (2008). Accountability, cost-effectiveness, and program performance: Progress since 1998.
- Cummings, C., & Brown, M. (2019). Psychometric properties of the self-sufficiency matrix among homeless and vulnerably housed individuals and families. *Journal of community psychology*, 47(4), 979-994.
- Depauw, J., Méhauzen, L., Driessens, K., & Franssen, A. (2015). HET GEINDIVIDUALISEERD PROJECT VOOR MAATSCHAPPELIJKE INTEGRATIE Een verkennend en evaluatief onderzoek in de Belgische OCMW's. In: Antwerpen: Expertisecentrum Krachtgericht Sociaal Werk. Karel de Grote
- Driessens, K., Depauw, J., Melis, B., & Van Robaeyns, B. (2019). Krachtgericht Sociaal Werk. In M. Tirions, P. Raeymaeckers, A. Cornille, S. Gibens, J. Boxstaens, & Y. Postma (Eds.), *#Sociaal Werk* (pp. 367-391). Leuven: Acco.
- Dumont, D., & van de Kerckhove, M. (2012). *La responsabilisation des personnes sans emploi en question : une étude critique de la contractualisation des prestations sociales en droit belge de l'assurance chômage et de l'aide sociale*. Brussel: La Chartre.
- Dunteman, G., & Ho, M. (2006). *An introduction to generalized linear models* (Vol. 145): Sage.
- Ebrahim, A. (2019). *Measuring social change: Performance and accountability in a complex world*: Stanford University Press.
- Fassaert, T., Lauriks, S., van de Weerd, S., Theunissen, J., Kikkert, M., Dekker, J., . . . de Wit, M. (2014). Psychometric properties of the Dutch version of the self-sufficiency matrix (SSM-D). *Community Mental Health Journal*, 50(5), 583-590.
- Fassaert, T., Lauriks, S., Weerd, S., De Wit, M., & Buster, M. (2013). Ontwikkeling en betrouwbaarheid van de Zelfredzaamheid-Matrix. *Tijdschrift voor gezondheidswetenschappen*, 91. doi:10.1007/s12508-013-0059-7
- Fortune, A. E., Ramos, B. M., & Reid, W. J. (2015). Task-centered Practice. *Social Workers' Desk Reference*, 237.
- Haynes, S., Richard, D., & Kubany, E. (1995). Content validity in psychological assessment: A functional approach to concepts and methods. *Psychological Assessment*, 7(3), 238-247.
- Jiang, J., & Nguyen, T. (2007). *Linear and generalized linear mixed models and their applications* (Vol. 1): Springer.
- Lanza, S. T., Collins, L. M., Lemmon, D. R., & Schafer, J. L. (2007). PROC LCA: A SAS Procedure for Latent Class Analysis. *Structural equation modeling : a multidisciplinary journal*, 14(4), 671-694. doi:10.1080/10705510701575602
- Lauriks, S., Buster, M., de Wit, M., van de Weerd, S., Kamman, T., van den Boom, W., & Fassaert, T. (2017). *Handleiding Zelfredzaamheid-Matrix 2017*. Retrieved from

- Amsterdam: <https://www.zelfredzaamheidmatrix.nl/wp-content/uploads/200303-Handleiding-Zelfredzaamheid-Matrix-2017-v2.0.pdf>
- Lazarsfeld, P. F. (1954). A conceptual introduction to latent structure analysis. In P. F. Lazarsfeld (Ed.), *Mathematical thinking in the social science*. Glencoe: Free Press.
- Massechelein, M. (2017). Recente wijzigingen aan de RMI-Wet. *Tijdschrift voor Gemeenterecht T. Gem.*, 2, 71-78.
- Mathys, E., Van Steenlandt, A., Raeymaeckers, P., & Driessens, K. (2021). *Een evaluatieonderzoek naar werkzame principes van woonbegeleiding in Antwerpen*. Retrieved from Antwerpen: https://www.researchgate.net/profile/Aaron-Van-Steenlandt/publication/353841015_Sociale_impactmeting_Een_evaluatieonderzoek_naar_werkzame_principes_van_woonbegeleidingsdiensten_in_Antwerpen/links/6114daf71ca20f6f8617a1ac/Sociale-impactmeting-Een-evaluatieonderzoek-naar-werkzame-principes-van-woonbegeleidingsdiensten-in-Antwerpen.pdf
- McCutcheon, A. L. (1987). *Latent class analysis*: Sage.
- Nylund-Gibson, K., & Choi, A. Y. (2018). Ten frequently asked questions about latent class analysis. *Translational Issues in Psychological Science*, 4(4), 440.
- POD MI. (2016). *Omzendbrief naar aanleiding van de wet van 21 juli 2016 houdende wijziging van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie*. Brussel: Programmatorische Federale Overheidsdienst Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie en Grootstedenbeleid
- POD MI. (2021). Het geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie (GPMI) en haar betoelaging. Retrieved from https://primabook.mi-is.be/nl/geindividualiseerd-project-voor-maatschappelijke-integratie-gpmi/het-geindividualiseerd-project-3#0_h3_2
- Porcu, M., & Giambona, F. (2017). Introduction to latent class analysis with applications. *The Journal of Early Adolescence*, 37(1), 129-158.
- Schwarz, G. (1978). Estimating the Dimension of a Model. *The Annals of Statistics*, 6(2), 461-464. Retrieved from <http://www.jstor.org/stable/2958889>
- Simoens, D. (2009). "Zin en onzin van de contractualisering binnen de wettelijke sociale zekerheid. Onderzoek met als vertrekpunt de RMI-integratiecontracten en de RVA-opvolgingscontracten". *Tijdschrift voor Sociaal Recht (TSR)*, 391, 405-411.
- Tempera. (2020). *De GPMI-hervorming in de praktijk*. Retrieved from Brussel:
- van den Boom, W., Klaufus, L., Fassaert, T., Lauriks, S., & de Wit, M. (2016). Psychometrische kenmerken van de Zelfredzaamheid-Matrix (ZRM) en het ZRM-Supplement Ouderschap. *Kind & Adolescent*, 37(2), 105-119.
- van den Boom, W., Lauriks, S., de Wit, M., & Klaufus, L. (2015). *ZRM-klantprofielen in het Sociaal Domein*. Retrieved from Amsterdam: https://www.g4-user.nl/wp-content/uploads/2019/04/zrm-klantprofielen_in_het_social_domein_april2015.pdf
- Van Leuvenhaeghe, M., & Hubeau, B. (2020). *De toegankelijkheid van het socialebijstandsrecht voor de kwetsbare burger*. (Master). Universiteit Antwerpen, Antwerpen. Retrieved from <http://lib.ugent.be/catalog/rug01:002937387>
- VSGB. (2017). *Het Geïndividualiseerd Project voor Maatschappelijke Integratie (GPMI)*. Brussel: Brusselse Gewetsregering
- Weller, B. E., Bowen, N. K., & Faubert, S. J. (2020). Latent Class Analysis: A Guide to Best Practice. *Journal of Black Psychology*, 46(4), 287-311. doi:10.1177/0095798420930932
- Yaghmaie, F. (2003). Content validity and its estimation. *Journal of Medical Education*, 3, 25-27.